

KOMPOZYTORZY I ICH DZIEŁA

STAROŻYTNOŚĆ

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Anonim	I oda pytyjska	
Anonim	I i II hymn do Apollina	- pochodzą z II poł. II w. p.n.e. - zostały wyryte na ścianie skarbcza w Delfach
Anonim	Hymn do Heliosa (Słońca)	

ŚREDNIOWIECZE

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Leoninus / Perotinus	„Magnus liber organi”	- „Wielka księga organi” zawierająca kompozycje reprezentujące formę organum (2-gł., 3-gł. i 4-gł.)
Perotinus	organum „Viderunt omnes” organum „Sederunt principes”	- organi pochodzące z „Magnus liber organi”
Adam de la Halle	chanson “Maria i Robert”	- najpopularniejsza kompozycja tego trubadura - odzwierciedla charakterystyczną cechę jego stylu – wykorzystywanie faktury wielogłosowej, a nie monofonicznej, jak u innych kompozytorów muzyki świeckiej okresu ars antiqua
Guillaume de Machaut	msza „Notre Dame”	- najstarsza zachowana pełnocykliczna msza wielogłosowa znanego z imienia i nazwiska twórcy - zastosowana została w niej izorytmia (jest zarówno talea, jak i color)
Anonim	kanon „Summer is icumen in”	- najstarszy zachowany kanon - reprezentuje typ kanonu rota – można go śpiewać bez przerwy - posiada elementy ilustracyjne, m.in. odgłosy kukułki

RENESANS

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Johannes Ockeghem	kanon „Deo gratias” „Requiem” msza “L’homme arme”	- przeznaczony jest na rekordową ilość głosów - 36 - najstarsza zachowana wielogłosowa msza żałobna - oparta na najpopularniejszej w renesansie melodii, pochodzącej z piosenki pasterskiej, wykorzystywanej także przez innych kompozytorów tej epoki
Josquin des Pres	msza „Panque linqua” msza „Mi-mi”	
Orlando di Lasso	madrygał „Echo” madrygał „In hora ultima” madrygał „Matona mia cara”	- wykorzystuje technikę polichóralną – przeznaczony jest na 2 chóry - wykorzystuje założenia „imitazione della natura” (zjawisko echa)
Giovanni Pierluigi da Palestrina	msza „Pappae Marcelli” msza „Ad fugam” msza “Tu es Petrus”	- najbardziej znany utwór kompozytora - napisał go dla papieża Marcelego, który wspierał działalność kompozytorską Palestriny

	<p>msza "L'homme arme"</p> <p>cykl motetów „Canticum canticorum”</p>	
<p>Clement Jannequin</p>	<p>chanson „Chant des Oiseaux” („Śpiew ptaków”)</p> <p>chanson “La guerre” (“Wojna”)</p> <p>chanson “La Chasse” (“Polowanie”)</p>	<p>- są to przykłady chanson programowych, wykorzystujących elementy ilustracyjne i onomatopieczne</p>

BAROK

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Jacopo Peri	opera (dramma per musica) „Dafne”	- pierwsza, jednak niezachowana do dziś opera - pochodzi z 1597 r.
	opera (dramma per musica) “Euridice”	- powstała do libretta Ottavio Rinucciniego - pierwsza zachowana w całości opera - pochodzi z 1600 r. - powstała do libretta Ottavia Rinucciniego
Giulio Caccini	opera (dramma per musica) „Euridice”	
Claudio Monteverdi	opera (dramma per musica) „Orfeo”	- skomponowana na dworze Gonzagich w Mantui
	opera (dramma per musica) “Arianna”	- skomponowana na dworze Gonzagich w Mantui - zachował się z niej jedynie lament Arianny „Lasciate mi morire” („Pozwólcie mi umrzeć”) - Monteverdi skomponował go po śmierci swojej żony, śpiewaczki na dworze Gonzagich w Mantui - został on w późniejszym czasie ujęty także w formę 5-głównego madrygału
	opera (“Koronacja Poppei”	- skomponowana w Wenecji
	opera „Powrót Ulissesa do ojczyzny”	- skomponowana w Wenecji
	opera „Walka Tankreda z Klotyldą”	- skomponowana w Wenecji

	IX ksiąg madrygałowych	<ul style="list-style-type: none"> - pierwsze cztery księgi napisane są w stylu renesansowym, kolejne – w barokowym (pojawia się m.in. partia basso continuo) - widoczne jest szerokie wykorzystanie chormatyki, dysonansów oraz figur retoryczno-muzycznych
Emilo de Cavalieri	<p>oratorium</p> <p>„Rappresentazione di Anima e di Corpo” (“Przedstawienie Duszy i Ciała”)</p>	-pierwsze dzieło oratoryjne
Jan Sebastian Bach	<p>Orgelbüchlein i Klavierübung</p> <p>Tocatta i fuga d-moll</p> <p>VI Koncertów Brandenburskich</p> <p>Koncert włoski</p> <p>Koncert na dwoje skrzypiec d-moll</p> <p>Passacaglia c-moll</p> <p>Wariacje Goldbergowskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zawierają opracowania chorału protestanckiego - napisane zostały w Köthen dla księcia brandenburskiego - reprezentują formę concerto grosso - w IV Koncercie na plan pierwszy wysuwa się partia skrzypiec, zaś w V Koncercie partia klawesynu, co jest zapowiedzią formy koncertu solowego - przeznaczony na klawesyn i orkiestrę barokową - przeznaczona na organy - zawiera kilkutaktowy, powtarzający się przez cały utwór schemat muzyczny w głosie basowym, tzw. „basso ostinato” - składają się z tematu zwanego „arią” i 30 numerowanych wariacji

	<p>„Das wohltemperierte Klavier”</p> <p>Suity francuskie</p> <p>Suity angielskie</p> <p>Musicalische Opfer</p> <p>Kunst der Fuge</p> <p>kantata “O kawie”</p> <p>Oratorium na Boże Narodzenie</p> <p>Oratorium Wielkanocne</p>	<p>- co trzecia wariacja to kanon</p> <p>- składa się z dwóch tomów, z których każdy obejmuje 24 preludia i fugi</p> <p>- kompozycje ułożone są wg pochodzenia chromatycznego, tzn. I preludium i fuga C- dur, II preludium i fuga c-moll, III preludium i fuga Cis-dur, IV preludium i fuga cis-moll, V preludium i fuga D-dur, VI preludium i fuga d-moll itd.</p> <p>- układając w ten sposób preludia i fugi Bach chciał podkreślić walory nowego systemu zwanego „równomiernie temperowanym”</p> <p>- zawiera kanony i ricercary</p> <p>- zawiera kanony i fugi</p> <p>- pojawia się „odmienny” temat B-A-C-H</p> <p>- najpopularniejsza kantata świecka Bacha</p> <p>- rozpoczyna się od narodzin Jezusa, a kończy przybyciem mędrców ze Wschodu</p> <p>- nawiązuje do wydarzeń przy opustoszałym grobie</p> <p>- jest rozwinięciem kantaty „Pasterskiej” Bacha</p>
--	--	---

<p>Jerzy Fryderyk Haendel</p>	<p>Pasja wg św. Jana</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoczyna się od pojmania Jezusa w Ogrójcu - występuje w niej jedynie recytatyw secco - przeznaczona jest na głosy solowe, chór i zespół instrumentalny
	<p>Pasja wg św. Mateusza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoczyna się od słów Chrystusa, który zapowiada swoje ukrzyżowanie - występuje recytatyw secco i accompagnato - przeznaczona jest na głosy solowe, dwa chóry i dwa zespoły instrumentalne
	<p>Wielka msza h-moll</p>	<p>- określana jako „missa tota et concertata”, czyli „pełna i koncertująca” (składa się ze wszystkich części stałych – ordinarium missae oraz wykorzystuje technikę koncertującą, a więc przeciwstawianie i współgranie ze sobą partii określonych instrumentów i grup)</p>
	<p>oratorium „Mesjasz”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - składa się z trzech części: <ul style="list-style-type: none"> I część – zapowiedź nadejścia Mesjasza II część – opowieść o życiu, śmierci i Zmartwychwstaniu Chrystusa III część – opowieść o zbawieniu ludzkości - przeznaczone na głosy wokalne, chór i orkiestrę - ważna rola chóru (np. słynny chór „Alleluja”)
	<p>Chandos Anthems i Coronation Anthems</p>	<p>- nawiązanie do rodzaju kantaty, która w muzyce angielskiej nosi nazwę „anthem”</p>
	<p>suita orkiestrowa “Muzyka sztucznych ognii”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skomponowana dla uczczenia pokoju w Akwizgranie - wykonanie jej uświetnił pokaz sztucznych ognii - przeznaczona jest wyłącznie na rozbudowaną obsadę instrumentów dętych

	<p>suita „Muzyka na wodzie”</p> <p>Koncerty organowe</p>	- wykonywane przez Haendla podczas przerw między częściami jego oratoriów
Arcangelo Corelli	Concerto grosso „Na Boże Narodzenie”	
Antonio Vivaldi	cykl koncertów „Cztery pory roku”	<p>- są to cztery koncerty skrzypcowe</p> <p>- każdy składa się z trzech części o następnym tempie: szybka-wolna-szybka</p> <p>- przed każdym z nich kompozytor wprowadził sonet, opowiadający o konkretnej porze roku</p>
Louis Claude Daquin	rondo starofrancuskie „Kukułka”	
Jean Philippe Rameau	<p>opera „Samson”</p> <p>opera „Pigmalion”</p> <p>rondo starofrancuskie „Tamburyn”</p>	
Henry Purcell	opera „Dydona i Eneasza”	

KLASYCYZM

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Christoph Willibald Gluck	opera „Orfeusz i Eurydyka”	- pierwsza zreformowana opera XVIII-wieczna

<p>Józef Haydn</p>	<p>symfonia „Poranek” symfonia „Południe” symfonia „Wieczór” symfonia „Pożegnalna” symfonia „Żałobna” symfonia „Maria Teresa”</p> <p>- „symfonie paryskie”: symfonia „Polowanie” symfonia „Kura” symfonia „Niedźwiedź” symfonia „Oxfordzka”</p> <p>- „symfonie londyńskie”: symfonia „Z uderzeniem w kocioł” symfonia „Z werblem na kotłach” symfonia „Wojskowa” symfonia „Zegarowa” symfonia „Londyńska”</p> <p>kwartety smyczkowe „Słoneczne” kwartety smyczkowe „Pruskie” kwartety smyczkowe „Rosyjskie” Kwartet smyczkowy „Wschód słońca”</p>	<p>- skomponowana z okazji pobytu cesarzowej Marii Teresy w Eisenstadt</p> <p>- skomponowane na zamówienie francuskiego hrabiego d’Ogny</p> <p>- wykonana podczas uroczystości związanych z nadaniem Haydnowi przez Uniwersytet Oxfordzki tytułu doctora honoris causa</p> <p>- skomponowane z przeznaczeniem do wykonania w Londynie - przez Anglików nazwana „Niespodzianką”</p> <p>- został w niej powiększony skład instrumentów dętych, jak również perkusyjnych</p> <p>- nazwa pochodzi od wizerunku słońca na okładce pierwszego wydania kwartetów</p> <p>- nazwa pochodzi od skojarzenia ze wschodem słońca wznoszącej się melodii w partii skrzypiec I na początku utworu</p>
--------------------	--	---

<p>Wolfgang Amadeusz Mozart</p>	<p>trio na baryton, altówkę i wiolonczelę</p> <p>opera „Armida” opera „Orlando paladino” Stabat Mater oratorium „Powrót Tobiasza” oratorium „Siedem ostatnich słów Chrystusa na krzyżu” oratorium „Stworzenie świata” oratorium „Pory roku”</p> <p>symfonia „Paryska” symfonia „Praska” symfonia „Linzka” symfonia „Haffnerowska” symfonia „Jowiszowa”</p> <p>koncert fortepianowy „Koronacyjny” - opery seria: „Mitridates, król Pontu” „Idomeneo, król Krety” „Łaskawość Tytusa”</p>	<p>- Haydn skomponował ich ponad 120 - baryton jest odmianą liry barowej - grał na niej książę Miklos Esterhazy, u którego Haydn służył przez 30 lat</p> <p>- ostatnia symfonia Mozarta - w finale zastosowana jest technika polifoniczna</p>
-------------------------------------	--	---

<p>Ludwig van Beethoven</p>	<p>- opery buffa: „Wesele Figara” „Tak czynią wszystkie” („Cosi fan tutte”) „Falszywa ogrodniczka” „Udana naiwność”</p> <p>opera semiseria „Don Juan” („Don Giovanni”)</p> <p>-singspiele: “Urowadzenie z seraju” “Czarodziejski flet”</p> <p>Requiem</p> <p>Msza „Koronacyjna”</p> <p>III Symfonia „Eroica”</p> <p>V Symfonia</p>	<p>- ostatnia, niedokończona kompozycja Mozarta</p> <p>- pierwotnie miała nosić tytuł „Bonaparte”, jednak po ogłoszeniu się Napoleona cesarzem Haydn zmienił jej tytuł</p> <p>- w II części wprowadzony jest marsz żałobny (marche funebre)</p> <p>- w III części po raz pierwszy zastosował formę scherza w miejsce dotychczasowego menueta</p> <p>- opiera się na charakterystycznym motywie, zwanym „motywem losu” bądź „motywem przeznaczenia pukającego do drzwi”</p>
-----------------------------	---	--

		<p>- motyw ten wykorzystany jest we wszystkich czterech częściach – Beethoven zespolił nim całe dzieło</p>
	VI Symfonia „Pastoralna”	<p>- składa się z 5 części, z których każda zaopatrzona jest w tytuł: I część – „Obudzenie się pogodnych uczuć po przebyciu na wieś” II część – „Scena nad strumykiem” III część – „Wesołe spotkanie wieśniaków” IV część – „Burza” V część – „Śpiew pasterza, pogodne i dziękczynne uczucia po burzy”</p> <p>- jest to przykład pierwszej symfonii ilustracyjnej, która stanowiła punkt wyjścia dla rozwoju romantycznej symfonii programowej</p>
	VII Symfonia	<p>- przesycona jest rytmiką taneczną - Ryszard Wagner określił ją jako „apoteozę tańca”</p>
	IX Symfonia	<p>- jest to pierwsza symfonia wokalnie-instrumentalna - w IV części Beethoven wprowadził głosy solowe i chór - wykorzystał tekst Friedricha Schillera (poety niemieckiego) „Oda do radości”</p>
	uwertury Leonora I, II, III	<p>- są to trzy wersje uwertury do jedynej opery Beethovena, która miała nosić tytuł „Leonora”</p>
	uwertura do opery „Fidelio”	<p>- Beethoven zmienił tytuł dla swojej opery i skomponował do niej uwerturę zgodną z nowym tytułem dzieła: „Fidelio”</p>
	uwertura koncertowa „Egmont”	
	uwertura koncertowa „Coriolan”	
	uwertura „Ruiny Aten”	

	<p>uwertura „Imieninowa” uwertura „Król Stefan” uwertura „Poświęcenie domu”</p> <p>Kwartet „Wielka fuga”</p> <p>Sonata skrzypcowa „Kreutzerowska” Sonata skrzypcowa „Wiosenna”</p> <p>V Koncert fortepianowy</p> <p>sonata fortepianowa „Księżycowa” sonata fortepianowa „Patetyczna” sonata fortepianowa „Waldsteinowska” sonata fortepianowa „Appassionata”</p> <p>opera „Fidelio” oratorium „Chrystus na Górze Oliwnej” Missa Solemnis</p> <p>cykl pieśni „Do dalekiej ukochanej”</p>	<p>- należy do późnych kompozycji Beethovena</p> <p>- tytuł pochodzi od I części, w której Beethoven zastosował mało popularną w klasycyzmie formę fugi</p> <p>- zadedykowana wybitnemu skrzypkowi Rodolphe Kreutzerowi</p> <p>- nowością było rozpoczęcie I części (allegro sonatowego) popisową kadencją, a nie tradycyjnie ekspozycją orkiestry</p> <p>- zebranie pieśni w cykl zapoczątkowało tendencję, która stanie się charakterystyczna dla kompozytorów romantycznych</p>
--	--	--

ROMANTYZM

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Franciszek Schubert	pieśń „Małgorzata przy kołowrotku” cykl pieśń „Piękna młynarka” cykl pieśni „Podróż zimowa” cykl pieśni „Łabędzi śpiew” pieśń „Ave Maria” pieśń „Pstrąg” pieśń „Król Olch” („Król Elfów”) VIII Symfonia „Niedokończona”	- uważana za pierwszą romantyczną pieśń - powstała w 1814 r. - napisana do „Fausta” Goethego - dotyczy rozmyślań Małgorzaty na temat Fausta - fortepian ilustruje odgłos pracy pedału kołowrotka - napisany do tekstów W. Müllera - napisany do tekstów W. Müllera - fortepian ilustruje płynącą wodę potoku - Schubert wykorzystał materiał tej pieśni w swoim kwintecie fortepianowym „Pstrąg” w IV części, która stanowi formę wariacji - składa się jedynie z 2 części, zamiast z 4 - napisana do tekstu Goethego - opowiada o ojcu, który wiezie na koniu do lekarza chorego syna, który pod wpływem wysokiej gorączki widzi króla Olch (Elfów) - posiada elementy fantastyczne, nierealne - fortepian ilustruje tętent konia - składa się jedynie z 2 części, zamiast z 4

<p>Robert Schumann</p>	<p>cykl pieśni „Miłość poety” cykl pieśni „Miłość i życie kobiety” cykl pieśni „Mirty” cykl miniatur „Kartki z albumu” cykl miniatur „Album dla młodzieży” cykl miniatur „Sceny dziecięce” cykl miniatur „Sceny leśne” cykl miniatur „Motyle” cykl miniatur „Kreisleriana” cykl miniatur „Karnawał”</p> <p>- symfonia „Reńska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - napisany do słów Heinego - napisany do słów Goethego, Heinego, Byrona - napisany do słów Goethego, Heinego, Byrona - składa się z kilkunastu części - są nimi muzyczne obrazy osobowości XIX w. (Paganini, Chopin), postaci z comedie dell'arte (Kolombina, Arlequin, Pierrot), samego kompozytora oraz bliskich mu kobiet (Clary Wieck – jego żony, Ernestyny von Fricken) - w wielu częściach pojawia się na początku charakterystyczny motyw a-es-c-h - wiąże się on z: <ul style="list-style-type: none"> - miastem, w którym mieszkała Ernestyna von Fricken - Asch - literami występującymi w nazwisku Schuberta - literami występującymi w słowie „Fasching”, czyli „karnawał”
<p>Felix Mendelssohn</p>	<p>pieśń „Pozdrowienia wiosenne” pieśń „Na skrzydłach pieśni” koncert skrzypcowy e-moll symfonia „Szkocka” symfonia „Włoska” symfonia „Reformacyjna”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uważany za pierwszy koncert romantyczny - Mendelssohn wykorzystał w jej ostatniej części chorał protestancki - dedykował tę kompozycję Marcinowi Lutrowi

	<p>cykl miniatur „Pieśni bez słów” uwertura koncertowa „Hebrydy” muzyka do „Snu nocy letniej”</p>	<p>- napisana do dzieła Szekspira - największą popularność zyskał „Marsz weselny”</p>
Franciszek Liszt	<p>cykl „Etiud transcendentalnych” sonata fortepianowa h-moll poemat symfoniczny „Preludia” poemat symfoniczny „Hungaria” poemat symfoniczny „Prometeusz” poemat symfoniczny „Tasso” poemat symfoniczny „Mazepa” poemat symfoniczny „Orfeusz” symfonia „Dantejska” symfonia „Faustowska” „Danse macabre” walc „Mefisto” miniatury „Rapsodie węgierskie”</p>	<p>- najbardziej znane etiudy to „Mazepa”, „Poszumy leśne”, „Pląsy gnomów” - składa się jedynie z 1 części, zamiast z 3 - Liszt uznawany jest za twórcę formy poematu symfonicznego</p> <p>- jest to symfonia programowa - opiera się na „Boskiej komedii” Dantego - składa się z 3 części: I część – „Piekło” II część – „Raj” III część – „Magnificat” (zamiast Raju); Liszt wprowadził tu chór żeński, a więc jest to typ symfonii wokально-instrumentalnej</p> <p>- jest to symfonia programowa - opiera się na „Fauscie” Goethego - w kodzie Liszt wprowadził chór, a więc jest to także typ symfonii wokально-instrumentalnej</p> <p>- utwór na fortepian i orkiestrę</p> <p>- wprowadził do nich węgierskie elementy narodowe (Liszt z był Węgrem)</p>

<p>Modest Musorgski</p>	<p>opera „Borys Godunow” opera „Chowańszczyzna” cykl pieśni „Izba dziecięca” fantazja orkiestrowa „Noc na Łysej Górze” cykl miniatur „Obrazki z wystawy”</p>	<p>- jest to dzieło niedokończone</p> <p>- powstały pod wpływem wystawy malarskiej przyjaciela Musorgskiego –Wiktora Hartmanna</p> <p>- najbardziej znane miniatury to: „Taniec piskląt w skorupkach”, „Gnom”, „Chatka na kurzej stopce”, „Katakumby”, „Bydło”</p> <p>- na początku i pomiędzy kolejnymi miniaturami pojawia się część zwana „Promenadą”</p> <p>- wersję orkiestrową opracował w 1922 r. Maurycy Ravel</p>
<p>Niccolo Paganini</p>	<p>24 kaprysy</p>	
<p>Piotr Czajkowski</p>	<p>VI Symfonia „Patetyczna” symfonia „Manfred” uwertura-fantazja „Romeo i Julia” uwertura „Rok 1812” fantazja orkiestrowa „Francesca da Rimini” Kaprys włoski balet „Jezioro łabędzie” balet „Dziadek do orzechów” koncert fortepianowy b-moll opera „Dama Pikowa” opera „Eugenisz Oniegin”</p>	

Anton Dvořak	IX Symfonia „Z Nowego Świata” „Tańce słowiańskie” koncert wiolonczelowy h-moll	- zawarte są w niej elementy folkloru amerykańskiego i czeskiego
Hector Berlioz	symfonia programowa „Fantastyczna” („Epizod z życia artysty”) symfonia programowa „Harold w Italii”	<ul style="list-style-type: none"> - pierwsza symfonia programowa - składa się z 5 części - każda z części zapatrzona jest w tytuły: <ul style="list-style-type: none"> I część – „Marzenia i namiętności” II część – „Bal” III część – „Scena nad strumykiem” IV część – „Marsz na miejsce stracenia” V część – „Sabat czarownicy” - całą symfonię spaja „temat ukochanej” stanowiący tzw. idee fixe - dzieło to jest autobiograficzne i wiąże się z miłością Berlioza do pewnej aktorki - początkowo miał to być koncert na altówkę, zamówiony przez Paganiniego - ostatecznie przekształcony został na symfonię, jednak z odznaczającą się partią altówki
Ryszard Strauss	symfonia „Domowa” symfonia „Alpejska” poemat symfoniczny „Don Kichot” poemat symfoniczny „Don Juan” poemat symfoniczny „Dyl sowizdrzał” poemat symfoniczny „Tako rzecz Zaratustra”	<ul style="list-style-type: none"> - Strauss określił ją jako „Jeden dzień z życia mojej rodziny” - pojawiają się w niej tematy symbolizujące: męża, żonę i dziecko - każdej postaci przyporządkowane są inne tonacje i instrumenty - rzadko wykonywana ze względu na wymaganą ogromną obsadę (110 wykonawców) - kompozytor zastosował w niej Windmaschine

	dramat psychologiczny „Elektra” dramat psychologiczny „Salome”	
Bedrich Smetana	poemat symfoniczny „Moja ojczyzna” uwertura do opery „Sprzedana narzeczona”	- najpopularniejszą częścią jest „Wełtawa”
Jean Sibelius	poemat symfoniczny „Finlandia” koncert skrzypcowy d-moll	
Edward Grieg	dwie suity programowe „Peer Gynt” „Suita w dawnym stylu <Z czasów Holberga>” koncert fortepianowy a-moll	- powstała do dramatu Ibsena - składa się z 4 części: I część – „Poranek” II część – „Śmierć Azy” III część – „Taniec Anitry” IV część – „W grocie króla gór”
Nikolai Rimski-Korsakow	suita programowa „Szeherezada” opera „Złoty kogucik” opera „Bajka o carze Saltanie”	- oparta ma arabskich baśniach „Tysiąca i jednej nocy” - zawiera elementy muzyki orientalnej - odznacza się partia skrzypiec
Carl Maria von Webern	opera „Wolny strzelec” („Freischütz”)	- jest to pierwsza opera romantyczna - została skomponowana w 1821 r. - posiada tematykę fantastyczną

Ryszard Wagner	<p>opera „Rienzi”</p> <p>opera „Boginki”</p> <p>opera „Zakaz miłości”</p> <p>opera „Holender tułacz”</p> <p>opera „Tannhäuser”</p> <p>opera „Lohengrin”</p> <p>dramat muzyczny „Pierścień Nibelunga”</p> <p>dramat muzyczny „Śpiewacy norymbrscy”</p> <p>dramat muzyczny „Parsifal”</p> <p>dramat muzyczny „Tristan i Izolda”</p>	<p>- jest to tetralogia</p> <p>- składa się z czterech części:</p> <p>I część – „Złoto Renu”</p> <p>II część – „Walkiria”</p> <p>III część – „Zygfyd”</p> <p>IV część – „Zmierzch bogów”</p> <p>- wykonywana jest przez trzy wieczory</p> <p>- zastosował tu charakterystyczny akord, zwany „tristanowskim”</p>
Gustav Mahler	<p>symfonia „Tysiąca”</p> <p>„Pieśń o ziemi”</p> <p>cykl pieśni orkiestrowych „Cudowny róg pacholęcia”</p>	<p>- nazwa została nadana ze względu na ogromną obsadę wykonawczą</p> <p>- jest to jedna z kilku symfonii wokalnie-instrumentalnej Mahlera</p>
Gaspar Luigi Spontini	opera „Westalka”	- typ francuskiej grand opery (heroicznej)
Daniel Francois Esprit Auber	<p>opera „Niema z Portici”</p> <p>opera „Fra Diavolo”</p>	<p>- typ francuskiej grand opery (heroicznej)</p> <p>- typ francuskiej opery comique (komicznej)</p>

Giacomo Mayerbeer	opera „Robert diabeł” opera „Hugenoci” opera „Prorok”	- typ francuskiej grand opy (heroicznej)
Jacque Halevy	opera „Żydówka”	- typ francuskiej grand opy (heroicznej)
Leo Delibes Camille Saint-Saens	opera „Lacme” opera „Samson I Dalila” cykl miniatur „Karnawał zwierząt” III Symfonia „Organowa” Danse macabre	- typ francuskiej opera lirique (lirycznej)
Georges Bizet	opera „Carmen”	- pierwsza opera realistyczna - pojawiają się w niej elementy hiszpańskie, cygańskie i orientalne
Gioacchino Rossini	opera „Cyrulik sewilski” opera „Sroka złodziejka” opera „Włoszka w Algierze” opera „Kopciuszek” opera „Otello” opera „Mojżesz w Egipcie” opera „Wilhelm Tell”	- typ poery buffa - typ opy seria
Gaetano Donizetti	opera „Napój miłosny” opera „Córka pułku” opera „Don Pasquale”	
Vincenzo Bellini	opera „Norma” opera „Lunaticzka” opera „Purytanie”	
Giuseppe Verdi	opera „Rigoletto” „Trubadur”	- wystawienie opy uświetniło otwarcie Kanału Sueskiego

	<p>„Traviata”</p> <p>„Aida”</p> <p>opera “Don Carlos”</p> <p>opera “Falstaf”</p> <p>opera “Otello”</p>	<p>- powstała na zamówienie kedywa egipskiego</p> <p>- przywołuje czasy starożytnego Egiptu</p>
Giacomo Puccini	<p>opera “Tosca”</p> <p>opera “Madame Butterfly”</p>	<p>- typ opery werystycznej, ukazującej “prawdziwe” życie</p>
Michaił Glinka	<p>opera “Życie za cara”</p> <p>opera “Ruslan i Ludmiła”</p>	

MUZYKA XX WIEKU

Imię i nazwisko kompozytora	Tytuł kompozycji	Cechy charakterystyczne
Claude Debussy	<p align="center">Preludia</p> <p align="center">Preludium do „Popołudnia fauna”</p> <p align="center">„Nokturny”</p> <p align="center">„Morze”</p> <p align="center">„Obrazy”</p> <p align="center">dramat liryczny „Peleas i Melizanda”</p> <p align="center">misterium „Męczeństwo św. Sebastiana”</p>	<p>- najbardziej znane: „Dziewczyna o włosach jak len”, „Żagle”, „Ogrody w deszczu”, „Sztuczne ognie”, „Ślady na śniegu”, „Wrzosey”</p> <p>- napisane wg poematu S. Mallarmego</p> <p>- tryptyk, składający się z części: Chmury – Zabawy - Syreny</p> <p>- tryptyk, składający się z części:</p> <p>I część – „Od poranka do południa na morzu”</p> <p>II część – „Gra fal”</p> <p>III część – „Rozmowa wiatru z morzem”</p> <p>- tryptyk, składający się z części: Gigue – Iberia – Korowody wiosenne</p>
Maurycy Ravel	<p align="center">„Zwierciadła”</p> <p align="center">„Igraszki wodne”</p> <p align="center">poemat choreograficzny „La Valse”</p> <p align="center">„Menuet antyczny”</p> <p align="center">Koncert fortepianowy D-dur na lewą rękę</p> <p align="center">opera „Godzina hiszpańska”</p> <p align="center">„Bolero”</p>	<p>- dzieło impresjonistyczne</p> <p>- dzieło impresjonistyczne”</p> <p>- powstał dla pianisty Paula Wittgensteina, który stracił w czasie wojny prawą rękę</p> <p>- określane jako „crescendo na orkiestrę”</p> <p>- przez cały utwór powtarza się schemat rytmiczny bolera oraz schemat melodyczny przechodzący do różnych instrumentów</p>
Paul Dukas	<p align="center">„Uczeń czarnoksiężnika”</p>	<p>- dzieło impresjonistyczne</p>

Aleksander Skriabin	<p>„Poemat ekstazy” „Prometeusz – poemat ognia” „Poemat uskrzydlenia” „Umęczony poemat” „Boski poemat”</p>	- zastosował tam specyficzny akord, zwany odtąd „prometejskim”
Arnold Schönberg	<p>dramat ekspresjonistyczny „Oczekiwanie” dramat ekspresjonistyczny „Szczęśliwa ręka” „Pierrot lunaire” „Pięć utworów na orkiestrę” opera „Mojżesz i Aaron”</p>	<p>- wykorzystał w niej Sprechgesang, czyli „śpiew mówiony” -kompozycja oparta na technice dodekafonicznej - kompozycja oparta na technice dodekafonicznej</p>
Alban Berg	dramat ekspresjonistyczny „Wozzek”	
Anton Webern	<p>„Sięć utworów na wielką orkiestrę” „Pięć utworów na orkiestrę” „Trzy małe utwory na wiolonczelę i fortepian Wariacje fortepianowe op. 27</p>	- zastosował w nich punktualizm

Igor Strawiński	<p>balet „Święto wiosny”</p> <p>- baler „Pietruszka”</p> <p>- balet „Ognisty ptak”</p> <p>balet „Pulcinella”</p> <p>opera „Mawra”</p> <p>opera-oratorium „Król Edyp”</p> <p>„Symfonia psalmów”</p> <p>Requiem</p> <p>„Żywot rozpustnika”</p>	<p>- wykorzystuje pogański obrzęd, związany ze składaniem Ziemi ofiary z człowieka</p> <p>- podczas pierwszego wykonania wybuchły zamieszki – publiczność nie była przyzwyczajona do tak ostrego brzmienia i agresywnej rytmiki</p> <p>- balet oparty na stylu neoklasycznym</p>
Arthur Honegger	<p>„Pacyfik 231”</p> <p>„Rugby”</p> <p>III Symfonia „Liturgiczna”</p> <p>„Joanna d’Arc na stosie”</p>	<p>- za pomocą dźwięków przedstawiona jest praca nowej lokomotywy o tej nazwie</p> <p>- za pomocą dźwięków przedstawiony jest mecz rugby</p>
Bela Bartok	<p>opera „Zamek Sinobrodego”</p> <p>baler „Cudowny mandaryn”</p> <p>„Allegro barbaro”</p> <p>„Muzyka na instrumenty strunowe, perkusję i czeleste”</p> <p>„Węgierskie pieśni ludowe”</p> <p>„Microkosmos”</p>	

<p>Sergiej Prokofiew</p>	<p>„Podszepty diabelskie” „Sarkazmy” symfonia „Scytyjska” balt „Błazen” balet „Stalowy krok” symfonia „Klasyczna”</p> <p>opera „Miłość do trzech pomarańczy” balet „Kopciuszek” balet „Romeo i Julia” IV Koncert na lewą rękę bajka symfoniczna „Piotruś i wilk” „Wizje ulotne”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prokofiew powiedział, że „tak by pisał Mozart, gdyby żył w XX wieku” - jest to utwór w stylu neoklasycznym - nawiązuje do muzyki klasycyzmu poprzez ilość części, instrumentację i fakturę homofoniczną - najbardziej znaną częścią jest „Gawot” - tak jak Koncert D-dur Ravela, napisany został dla Paula Wittgensteina
<p>Dimitr Szostakowicz</p>	<p>symfonia „Październikowa” symfonia „Pierwszomajowa” symfonia „1905” symfonia „1917” symfonia „Leningradzka” 24 preludia i fugi opera „Nos” opera „Lady Makbet Mceńskiego powiatu”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poświęcona Leninowi - skomponowane w 200 rocznicę śmierci J.S.Bacha

Aram Chaczaturian	balet „Szczęście” balet „Gajane”	- z niego pochodzi słynny „Taniec z szablami”
Benjamin Britten	Wariacje na temat Purcella War Requiem	- kompozycja poświęcona ofiarom wojennym
Georges Gershwin	„Błękitna rapsodia” „Amerykanin w Paryżu” opera „Porgy and Bess”	- rozpoczyna się glissandem klarnetu - zawiera elementy jazzu - zawiera elementy jazzu - pochodzi z niej słynny utwór „Summertime”
Olivier Messiaen	„Budzenie się ptaków” „Katalog ptaków” „Ptaki egzotyczne” Kwartet na koniec czasu	- wykorzystuje odgłosy ptaków europejskich - wykorzystuje odgłosy ptaków z różnych prowincji Francji - wykorzystuje brzmienie ptaków azjatyckich z pochodzących z Ameryki
Pierre Boulez	„Struktury”	- wykorzystuje serializm totalny
John Cage	„Cisza 4’33”	